

อภิปรายผลการวิจัย

การวิเคราะห์ค่าคอมของครูใหญ่ และหัวหน้าหน่วย และครูในหน่วยฝึกฝนอาชีพ
เคลื่อนที่ และการค้นคว้าจากรายงานกิจกรรมของกรมกองต่าง ๆ สรุปได้ว่า

1. อาจารย์ศึกษาผู้ใหญ่ของกองการศึกษาผู้ใหญ่มีการดำเนินงานอย่างประหยัดที่สุด
พยายามใช้อาคารสถานที่ อุปกรณ์ และครูที่มีอยู่แล้วให้เป็นประโยชน์มากขึ้น ใช้เวลาเย็น
หรือวันหยุดราชการ เปิดชั้นเรียนขึ้น โดยทางราชการจ่ายเงินค่าสอน ค่าวัสดุ และช่วย
เหลืออุปกรณ์ที่จำเป็น เฉลี่ย 250 บาทต่อคน ต่อรุ่น

2. การที่หน่วยฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่เปิดภาคเรียน หรือกล่าวค่านั้น เป็นการใช้อุปกรณ์
การสอนอันมีค่าให้เป็นประโยชน์มากขึ้น เพิ่มคุณค่าและประโยชน์ของหน่วย
ต่อประชาชน แม้การสอนรอบค่ำจะมีผลช่วยถ่วงอาชีพน้อยกว่ารอบกลางวัน แต่มีผล
ทางบริการประชาชน และช่วยให้ผู้ที่มีเวลาว่างน้อยได้มีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติมสามสมถวร

3. งานของ ศ.อ.ศ.อ. เป็นงานเฉพาะภาค ที่จัดเพื่อความเหมาะสมของท้องถิ่น
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นพิเศษ การจัดหลักสูตร กิจกรรมต่าง ๆ ก็พิจารณา
สิ่งแวดล้อมอย่างถี่ถ้วน น่าจะเป็นตัวอย่างที่ดี และเปิดศูนย์เช่นเดียวกับภาคอื่น ๆ ด้วย

4. งานของกองพัฒนาอาชีพ กรมแรงงาน เป็นงานที่แก้ปัญหาคาขาดแคลน
แรงงานที่เหมาะสมในการอุตสาหกรรม เป็นงานเฉพาะกิจ และติดต่อร่วมมือกับ
โรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ โดยใกล้ชิด จึงเป็นงานที่มีประโยชน์มากและตรงเป้าหมาย

5. กองฝึกอาชีพของ กรมป.กลาง จัดทำร่วมกับหน่วยราชการอื่น ๆ นั้น แม้จะ
เป็นการฝึกที่สิ้นเปลืองมาก เพราะต้องจ่ายค่าอาหาร ที่พัก พาหนะ และวัสดุอุปกรณ์
ทุกอย่างแก่นักศึกษา แต่ก็ได้ผลเต็มเม็ดเต็มหน่วย เลือกบุคคลที่เหมาะสมมาเรียน
ประการหนึ่งนักเรียนยังได้ประสบการณ์ที่ดี เพราะในวันเสาร์ - อาทิตย์ นักเรียนจะ
ออกพัฒนาร่วมกับหน่วยพัฒนาการด้วย ทำให้รู้แจ้งเห็นจริง และนำไปปฏิบัติได้ผลดี

6. สรุปรงานของหน่วยต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว แม้จะมีจุดมุ่งหมายทั่วไปตรงกัน ก็คือการฝึกอาชีพ แต่ละหน่วยก็มีจุดมุ่งหมายเหมาะสมเป็นพิเศษแก่สภาพท้องถิ่นต่างกันไป เช่น

งานของกองพัฒนาอาชีพ เหมาะสมแก่ย่านอุตสาหกรรม พระนคร ธนบุรี สมุทรปราการ งานของหน่วยฝึกฝนอาชีพ เหมาะสำหรับจังหวัดต่าง ๆ อำเภอเมือง และ อำเภอใหญ่ ย่านชุมชนที่มีความเจริญพอใช้

งานของกองการศึกษาผู้ใหญ่ มีความเหมาะสมเป็นพิเศษสำหรับชนบท อำเภอ และตำบลที่ห่างไกล และหมู่บ้านต่าง ๆ

งานของ ทร.ป.กลาง เหมาะสำหรับเขตกันทรายโดยเฉพาะ

ศ.อ.ศ.อ. และศูนย์การศึกษาผู้ใหญ่ภาค อ ก็เหมาะสมแก่ภาคนั้น ๆ

7. จำนวนนักศึกษาที่สำเร็จหลักสูตรระยะสั้นที่จำนวนหลายหมื่นคนในแต่ละปี เป็นการเพิ่มคุณภาพของกำลังคนให้มีพลังผลิตสูงขึ้น รายได้ก็ขึ้น หรือประหยัดรายจ่ายลง เป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจของชาติอย่างดี

8. ผู้บริหารและครูอาชีพศึกษาส่วนมากเห็นพ้องต้องกันว่า ผู้ที่ตั้งใจเรียนจนจบหลักสูตรแล้ว สามารถปฏิบัติงานได้จริงเป็นที่พอใจ หลังจากหาความชำนาญระยะหนึ่งแล้ว ก็สามารถเปิดร้านของตนเองได้

9. ผู้บริหาร และครูอาชีพศึกษาเห็นพ้องกันว่า ค่าใช้จ่ายในการผลิตนักศึกษา น้อยจนเกินไป แต่ขณะนี้ กระทรวงการคลังได้คนุมัติเพิ่มอัตราค่าสอนของครูแล้ว ถ้าสำนักงบประมาณอนุมัติยอกเงิน ปัญหาเรื่องเงินค่าสอนน้อย คงจะหมดไป

10. การที่ได้เงินช้าไม่ทันเวลานั้น เป็นปัญหาที่ยอมรับเป็นส่วนมาก แม้จะไม่ยอมตอบ เป็นลายลักษณ์อักษรก็ตาม

กองการศึกษาผู้ใหญ่มอบงานให้จังหวัด และอำเภอ โคนเงินงบประมาณให้ดำเนินการ เป็นการกระจายอำนาจสู่ชนบท ส่วนหน่วยฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ ขึ้นตรงตอกองส่งเสริมอาชีพ เป็นระบบการรวมอำนาจของส่วนกลาง แต่ผลที่ได้คล้ายคลึงกัน คือช้าไม่ทันเวลาเป็นส่วนมาก ปัญหาอาจอยู่ที่คนปฏิบัติมีน้อย ไม่พอแก่งาน ทำไม่ทันหรือคุณภาพของผู้ปฏิบัติงาน ควรที่ ผู้สนใจจะทำการวิจัยต่อไปเพื่อหาทางแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น

11. อาชีวศึกษาต้องสัมพันธ์กับตลาด และต้องคำนึงถึงคุณภาพมากกว่าปริมาณ มีผู้บริหารและครูอาชีวศึกษาส่วนมากเห็นความสำคัญข้อนี้ และย้ำอยู่เสมอในคำตอบที่ได้รับ ผู้วิจัยแน่ใจว่าผู้บริหารและครูส่วนมากเข้าใจในหลักการ และปรัชญาของอาชีวศึกษาคือ แคมป์ที่ได้รับมากหรือน้อยนั้นอาจเนื่องมาจากเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมรวมทั้งผู้ปฏิบัติ หรือตัวบุคคลมากกว่า

12. ครู 90.6% และผู้บริหารอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ 92% ที่ตอบคำถาม มีความเห็นว่าการลงทุนของรัฐในการจัดอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ นั้นโดยลดคุณค่า และควรขยายงานเพิ่มขึ้น มีหลายท่านที่เห็นด้วยกับการขยายงาน แต่หลังจากที่ได้รับปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้นแล้ว ผู้วิจัยขอเสนอให้ขยายงานต่อไป พร้อมทั้งเร่งปรับปรุงคุณภาพและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้ดีขึ้นควบคู่กัน

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาผู้ใหญ่เป็นแขนงวิชาการศึกษาระดับหนึ่ง เช่นเดียวกับการศึกษาอนุบาล การประถมศึกษา, การมัธยมศึกษา, การอาชีวศึกษา สมควรที่จะมีการเปิดสอน และอบรมเป็นครั้งคราว ในมหาวิทยาลัย หรือวิทยาลัยวิชาการศึกษา

2. การศึกษาผู้ใหญ่ เป็นผลจากการประสานงานของหน่วยราชการต่าง ๆ เพราะไม่มีสถานที่เรียนของตนเอง ต้องอาศัยโรงเรียนที่มีอยู่แล้ว หรืออาคารสถานที่ ที่ทางจังหวัด อำเภอ จะช่วยเหลือจัดให้ได้ ผลของการศึกษาจึงแตกต่างกันไปตามความร่วมมือของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง

3. การศึกษาผู้ใหญ่ เป็นบริการของโรงเรียนต่อชุมชน หรือท้องถิ่นนั้นจึงควรส่งเสริม สนับสนุนให้โรงเรียนสถานศึกษาทุกระดับ เปิดการศึกษาภาคเย็น หรือค่ำขึ้น เช่นเดียวกับที่วิทยาลัยวิชาการศึกษา และวิทยาลัยครูทั้งหลายทำอยู่ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ต้องการศึกษาเพิ่มเติม และเพื่อช่วยครูให้มีรายได้พิเศษตามสมควร ซึ่งขณะนี้สถานศึกษาส่วนหนึ่งทำอยู่แล้ว

4. ผู้วิจัยทราบว่าจำนวนผู้สมัครเรียนคาวีศึกษาผู้ใหญ่ และผู้สำเร็จการศึกษาต่างกันพอสมควร แต่มิได้เขียนถามไป เพราะจะกระทบกระเทือนใจครูผู้สอนและผู้บริหาร การแก้ปัญหาเท่าที่รวบรวมได้คือ แบ่งหลักสูตรเป็นขั้นต้น กลาง สูง ขั้นต้นเป็นวิชาทั่วไปที่ทุกคนควรทราบ เช่น ชีววิทยนต์ และหลักการรักษารอยนต์ แล้วจึงเลือกนักศึกษาที่สนใจและมีความต้องการจริง ๆ เรียนช่างเครื่องยนต์ ช่างเคาะ และพันสั้ต่อไป

5. ถัดจากกำลังเจ้าหน้าที่บริหารส่วนกลางมีน้อยมาก ไม่เพียงพอแก่การบริหารและบริการโรงเรียนและหน่วยต่าง ๆ แยกศึก ชาติการจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ ก็ขาดกำลังคนเช่นเดียวกัน งานการศึกษาผู้ใหญ่และอาชีวศึกษาผู้ใหญ่จึงได้รับความสนใจน้อย น่าจะส่งเสริมสนับสนุนตั้งแต่ส่วนกลางออกไปถึงหน่วยปฏิบัติงานหรือโรงเรียน

6. งบประมาณของนักเรียนระดับ มศ. 1 - 5 สามัญ คนละ 2,000 บาท

ระดับ มศ. 4 - 6 อาชีพ คนละ 4,000 บาท

ส่วนการศึกษาผู้ใหญ่ไม่ต้องเพิ่มงบประมาณ มีแต่งบดำเนินงาน จึงประหยัดกว่า การศึกษาธรรมดา ควรที่รัฐจะส่งเสริมสนับสนุนให้มากกว่านี้

7. Lorge กล่าวไว้ว่า "อายุที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการศึกษาของคนคือวัย 20 ปี" และคนส่วนมากที่มีอายุในวัยนี้ถ้ากำลังศึกษา ก็อยู่ในระดับปริญญา อนุปริญญา วิชาชีพชั้นสูง แต่ความจริงปรากฏว่า คนส่วนมากมิได้ใช้วัยนี้ให้เป็นประโยชน์ทางการศึกษาคงกล่าว เนื่องด้วยสภาพแวดล้อมและความจำเป็นที่แตกต่างกัน ดังนั้น อาชีวศึกษาผู้ใหญ่ จึงมีเข้ามามีบทบาทที่จะช่วยส่งเสริมให้บุคคลในระดับนี้ได้ใช้ความสามารถทางสมองอย่างเต็มที่ ซึ่งถ้าเป็นในสมัยโบราณ คนไทยก็นิยมให้คนวัยนี้บวชเรียน เพื่อเป็นระยะเวลาที่จะได้รับการศึกษาอบรมทั้งด้านวิชาความรู้ และเกิดธรรมจรรยา

8. นโยบาย โครงการ ความมุ่งหมายของการอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ตั้งไว้อย่างดีเยี่ยม ถูกต้องตามหลักวิชาการ แต่ในทางปฏิบัติยังมีข้อบกพร่องเป็นธรรมดา ปัจจัยสำคัญคือคนปฏิบัติไม่พร้อม ไม่เข้าใจนโยบายดีพอ การแก้ปัญหาจึงอยู่ที่กำลังคนเป็นสำคัญ คุณภาพของบุคคลผู้ปฏิบัติงาน ควรจะปรับปรุงแก้ไขด้วยการอบรม สัมมนา ตรวจเขียน นิเทศ ฯลฯ เพื่อยกระดับขึ้น เช่นเดียวกับที่เพิ่มเงินค่าสอน หรือเพิ่มงบประมาณซื้ออุปกรณ์ วัสดุฝึก หรือครุภัณฑ์ต่าง ๆ

9. นักศึกษาส่วนมากยากจนไม่มีเงินค่าวัสดุฝึกงาน วัตถุประสงค์ของการศึกษาผู้ใหญ่ก็เพื่อช่วยคนจนอยู่แล้ว ขอเสนอแนะให้เปิดการศึกษาขั้นต้นเป็นการศึกษาให้เปล่า รัฐช่วยจัดหาวัสดุให้ด้วย ส่วนขั้นต่อไปควรเลือกผู้ที่เหมาะสมและมีกำลังพอที่จะเรียนได้ โดยเก็บค่าบำรุงการศึกษา และค่าวัสดุฝึกตามสมควร เพื่อดำเนินงานได้โดยไม่ต้องพึ่งงบประมาณ แต่อย่าให้ถึงขั้นเถลไถลจนแก่ประชาชน เพราะมีเอกชนจัดการศึกษา เพื่อผู้มีทุนทรัพย์อยู่มากมายพออยู่แล้ว

10. น่าจะมีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่ดำเนินงานฝึกฝนอาชีพในปัจจุบัน เพื่อแบ่งสรรปันส่วนความรับผิดชอบ และร่วมมือกันพัฒนากำลังกันระดับข้างฝีมือ และ กิ่งฝีมือ อย่างมีประสิทธิภาพที่สุดและประหยัดที่สุดต่อไป

11. เพื่อสนองความต้องการของประชาชนและตลาดแรงงาน น่าจะจัดหลักสูตรสั้น ๆ เฉพาะกิจปฏิบัติงานได้เรียนให้ลึก เช่น

หลักสูตรซ่อมจักรยาน หลักสูตรซ่อมจักรยานยนต์ ฯลฯ

เรียนภาคปฏิบัติพอที่จะเปิดร้านซ่อมเองได้ หรือเป็นลูกจ้างมีรายได้พอควร

12. แนวโน้มในปัจจุบัน ทุก ๆ อย่างต้องการเร็ว ประหยัดเวลาเพื่อการค้า ฉะนั้น หลักสูตรบางวิชาน่าจะพิจารณาเรื่องเวลาควย เช่น เรียนเต็มวัน เรียนทุกวัน ก็ดีกว่าวันเว้นวัน

การประกอบอาหารให้รวดเร็วประหยัดเวลา, การตัดเย็บเสื้อผ้าเป็นจำนวนมาก ๆ การประกอบอาหารเพื่อการค้า หรือเลี้ยงคนมาก ๆ, การถนอมอาหารเพื่อการค้า เพราะชีวิตในปัจจุบันต้องพึ่งอาหารสำเร็จรูปหรือกึ่งสำเร็จรูป และเสื้อผ้าสำเร็จรูปมากขึ้น ทุกที่ และการกระทำเพื่อการค้าเป็นปริมาณมากนั้นย่อมแตกต่างจากศิลปะอันประณีตบรรจง ในอดีตไม่มากนัก

13. เพื่อให้การบริหารงานรวดเร็วขึ้น กองการศึกษาผู้ใหญ่มีโครงการจัดตั้ง ศูนย์การศึกษาผู้ใหญ่ตามภาคต่าง ๆ และกองส่งเสริมอาชีพ มีโครงการจัดตั้งโรงเรียน สारพัตถางในภาคต่าง ๆ เป็นพี่เลี้ยงหน่วยเคลื่อนที่เป็นโครงการที่น่าสนับสนุนเป็นอย่างยิ่ง ควรที่สำนักวางแผน กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงบประมาณ สนับสนุนให้สำเร็จโดยเร็ว

14. อาชีวศึกษาผู้ใหญ่ วิชาภาคเขียน คนตรีไทย น่าจะได้รับการสนับสนุน ส่งเสริมเพื่อผู้ที่สนใจจะได้มีโอกาสเรียน เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และ เป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมทางจิตใจของนักศึกษาผู้ใหญ่ด้วย ทางกรมศิลปากรน่าจะจัด บริการนี้แก่นักศึกษาผู้ใหญ่ด้วย ส่วนเครื่องดนตรีที่ไม่แพงนัก นักศึกษาควรนำมาเอง

15. อาชีวศึกษาผู้ใหญ่จะตองพึ่งพาอาศัยบริษัท ห้างร้าน และโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อทราบความต้องการของตลาด อุปกรณ์ต่าง ๆ และตองขอความร่วมมือจากสมาคม อาชีพต่าง ๆ เพื่อทราบเทคนิค ภาวะของตลาดกำลังงาน และขอปลัดกยอยเฉพาะอาชีพ ฉะนั้น การประสานงาน การขอความร่วมมือจึงเป็นสิ่งจำเป็น